

OBSAHOVÉ VĚTY

Termínem „obsahové věty“ se označuje velká skupina vět, které fungují jako argument predikátu obsaženého ve větě hlavní. Mohou mít funkci podmětu nebo předmětu. V české terminologii se proto používá také označení **věty předmětné** a **podmětné**. Řídícím predikátem může být sloveso, ale i jméno.

Obsahové věty mohou mít podobu infinitivních či participiálních konstrukcí, různých spojkových vět nebo nepřímých otázek uvozených tázacími zájmeny, příslovci či tázacími částicemi. Jak bylo uvedeno v kapitole *Systém latinských vedlejších vět*, vedlejší věty obsahové se dělí na tři velké skupiny – na věty **oznamovací**, **žádací** a **tázací**. S jistým zjednodušením lze říct, že věty oznamovací informují o nějaké skutečnosti („Tvrdí, že mu to řekl.“), věty žádací se snaží přimět adresáta k nějakému jednání („Prosí mě, abych mu to řekl.“) a věty tázací se snaží získat chybějící informaci („Ptá se, kdo ti to řekl.“).

Zařazení věty do jedné ze skupin se děje na základě významu řídicího predikátu ve větě hlavní v kombinaci s formou věty vedlejší a její komunikační funkcí. Samotná podoba věty vedlejší není spolehlivým kritériem, protože např. akuzativ s infinitivem může mít oznamovací i žádací význam podle toho, jaký predikát je ve větě hlavní. Naopak jeden predikát může řídit různé věty s různým významem, např. *dicere* může řídit infinitivní konstrukci s oznamovacím významem, větu s *ut/ne* s žádacím významem nebo větu s tázacím významem. Přesto však lze rozlišit věty a konstrukce typické pro jednotlivé skupiny vět. Oznamovací věty jsou nejčastěji vyjádřeny akuzativem s infinitivem nebo nominativem s infinitivem, větami s *ut (non)* nebo *quod*. Pro věty žádací je typická zejména věta s *ut/ne*. Tázací věty jsou uvozeny tázacími zájmeny, příslovci nebo tázacími spojovacími výrazy. Zatímco věty tázací jsou většinou jasně vymezenou skupinou, hranice mezi větami oznamovacími a žádacími je méně zřetelná a v některých případech může být význam věty zřejmý pouze na základě kontextu.

Existence styčných oblastí mezi oznamovacími a žádacími větami bude zohledněna i v následujícím výkladu. První část bude věnována infinitivním konstrukcím, protože akuzativ s infinitivem může mít oznamovací i žádací význam. Poté bude následovat výklad o oznamovacích spojkových větách, o spojkových větách žádacích a nakonec výklad o větách tázacích.

